herpy

ŻÓŁWIE LĄDOWE I WODNE

Red-bellied Short-necked Turtle

Emydura subglobosa

Emydura subglobosa to barwny, aktywny w dzień żółw bokoszyjny z rzek, lagun i bagien południowej Nowej Gwinei i północnej Australii. Ma różowy do czerwonego plastron i dwa żółte pasy po każdej stronie głowy. Samice dorastają do 26 cm, a gatunek żyje co najmniej 20-30 lat, dlatego wymaga dużego, filtrowanego akwarium z wyspą do wygrzewania, ogrzewaniem i UVB.

Rodzina: Chelidae Dawna nazwa: *Emydura albertisii*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**13-26 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**20-30 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Półwodny**
Środowisko	**Mokradła**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**130 × 65 × 60 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**26-29 °C**
Miejsce wygrzewania	**32-35 °C**
Temperatura w nocy	**22-24 °C**
Wilgotność	**50-80%**
Woda	**Akwaterrarium** głębokość 30-40 cm
Temperatura wody	**24-28 °C**
UVB	**Zalecane** Strefa Fergusona 2
Pokarm	**Owady, gotowa karma, rośliny, kręgowce i dżdżownice i ślimaki**
Utrzymanie	**Pojedynczo**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Dojrzałość płciowa	**84-144 miesięcy**
Wielkość zniesienia	**4-11 jaj**
Zniesienia w roku	**2-4**
Inkubacja	**60-120 dni** przy 26-30 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Niepoddany ocenie (NE)**

O gatunku

Emydura subglobosa to średniej wielkości żółw wodny o gładkim, nisko sklepionym karapaksie w kolorze beżowym, kasztanowobrązowym lub łupkowoszarym. Głowa jest szara do oliwkowozielonej, z wyraźnym żółtym pasem biegnącym od czubka pyska przez oko, a na podbródku znajdują się dwa żółte wąsiki. Plastron jest biały, różowy lub pomarańczowy do czerwonego, a nogi, ogon i spód szyi mają czerwone wzory. Młode są jaskrawo ubarwione i mają jasną obwódkę wokół pancerza; z wiekiem czerwień blednie do różu.

Długość karapaksu wynosi 13-17 cm u samców i 15-26 cm u samic. Samice są większe i mają krótsze ogony, a samce mają dłuższy, grubszy ogon. Jak wszystkie żółwie bokoszyjne (rodzina Chelidae) gatunek nie wciąga szyi prosto do środka, lecz układa ją bokiem pod krawędzią pancerza. Szyja może więc zostać przyciśnięta przez twarde przedmioty, dlatego aranżacja

musi zapewniać szerokie, wolne przejścia między kamieniami a korzeniami.

Gatunek opisano w 1876 roku, a *Emydura albertisii* jest jego synonimem. Wyróżnia się dwa podgatunki, *E. s. subglobosa* i *E. s. worrelli*, które są tylko słabo zróżnicowane genetycznie. Nazwa *subglobosa* oznacza "prawie kulisty" i nawiązuje do kształtu pancerza. Zwierzęta w handlu pochodzą dziś najczęściej z hodowli. Gatunek rzadko jest agresywny wobec innych żółwi, ale gryzie mocno, gdy czuje się zagrożony. Jest silnym pływakiem i szybko wyrasta z małego, dekoracyjnego akwarium.

Występowanie i środowisko

Emydura subglobosa występuje w południowej Nowej Gwinei, zarówno w Papui-Nowej Gwinei, jak i w indonezyjskiej części wyspy, oraz w północnej Australii. Forma nominatywna występuje w Australii tylko na samym końcu półwyspu Jork w Queenslandzie, nad rzeką Jardine. Podgatunek *E. s. worrelli* zamieszkuje rzeki Terytorium Północnego nad Zatoką Karpentaria, m.in. Batten Creek i MacArthur River; dokładny przebieg granicy między obydwoma podgatunkami nie został wyjaśniony. Miejscem typowym jest Naiabui nad rzeką Amama w południowo-wschodniej Papui-Nowej Gwinei.

Gatunek nie został oceniony przez IUCN, a wielkość populacji nie jest udokumentowana. Mapa pokazuje wyłącznie naturalny zasięg.

> **Naturalny zasięg:** Papua-Nowa Gwinea, Indonezja i Australia.

ŚRODOWISKO

Gatunek żyje w wodach słodkich: w wolno płynących rzekach, lagunach, jeziorach, na bagnach i sezonowych terenach podmokłych na tropikalnych nizinach. Zwierzęta są aktywne w dzień, większość czasu spędzają w wodzie, gdzie szukają pokarmu, i na przemian pływają oraz wygrzewają się, by utrzymać temperaturę ciała. Klimat jest tropikalny, z porą deszczową i porą suchą. Średnia temperatura przez większą część roku wynosi około 23-30 °C, a w porze suchej w środku roku noce mogą schodzić do 10-15 °C. Gdy w gorącej, suchej porze opada poziom wody, zwierzęta przenoszą się na tereny zalewowe.

W naturze gatunek żywi się głównie mięczakami, skorupiakami i owadami wodnymi. Samice opuszczają wodę tylko po to, by złożyć jaja w piasku lub ziemi na brzegu albo u stóp drzew.

Hodowla

TERRARIUM

Trzymaj gatunek w dużym akwarium lub zbiorniku, a nie w zwykłym terrarium. Dorosły osobnik potrzebuje co najmniej 130 × 65 × 60 cm, czyli pięciokrotności długości pancerza na długość i połowy tej wartości na szerokość, z wliczoną częścią lądową; większy zbiornik jest zawsze lepszy. Młode można trzymać w mniejszych zbiornikach, ale trzeba je przenosić do większych w miarę wzrostu, więc planuj od początku według wielkości dorosłego osobnika.

Część lądowa musi być na tyle duża, by całe zwierzę mogło wyjść z wody i całkowicie wyschnąć, i musi mieć rampę z dobrą przyczepnością. Pływająca wyspa, która chwieje się pod zwierzęciem, rzadko daje całkowicie suche miejsce do wygrzewania. Urządź zbiornik gładkimi kamieniami, korzeniami, korkiem i odpornymi roślinami wodnymi. Unikaj ostrych kamieni, drobnego żwiru, który zwierzę może połknąć, i dekoracji, w których może utknąć pod wodą. Dno może być gołe albo pokryte dużymi kamieniami rzecznymi lub piaskiem. Gatunek dużo pływa, więc zapewnij wolną przestrzeń do pływania oraz kryjówki zarówno w wodzie, jak i na lądzie.

Akwarium musi być całkowicie zabezpieczone przed ucieczką pokrywą lub wysokimi ściankami. Najlepiej trzymaj jedno zwierzę w jednym akwarium: samce mogą nękać samice, a nawet spokojne osobniki potrafią się gryźć i nawzajem stresować. Jeśli kilka zwierząt ma być razem, potrzebny jest zbiornik większy o co najmniej 50 % i dodatkowe miejsce do wygrzewania na każde zwierzę. Nowe zwierzęta umieszczaj na kwarantannie osobno, z własnym podbierakiem i własnym sprzętem, i nie łącz filtra z nieznanymi zwierzętami. Dorosłe samice muszą mieć dostęp do głębokiej, lekko wilgotnej skrzynki do składania jaj z piaskiem, także bez samca.

Czytaj więcej: Ciepło i temperatura Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

TEMPERATURA

Woda powinna mieć 24-28 °C przez cały rok, regulowane termostatem i grzałką zabezpieczoną przed uderzeniami. Temperatura powierzchni w miejscu do wygrzewania powinna wynosić 32-35 °C, mierzona sondą cyfrową, a powietrze nad wodą 26-29 °C. W nocy temperatura powietrza może spaść do 22-24 °C. Miejsce do wygrzewania ma ogrzewać zwierzę miejscowo, nie przegrzewając całego akwarium. Młode i świeżo kupione zwierzęta szczególnie potrzebują stabilnego ciepła.

Gatunek jest tropikalny i nie zimuje. Jeśli aktywność lub apetyt nagle spadną, sprawdź temperaturę wody, miejsce do wygrzewania, jakość wody i ogólny stan zwierzęcia, zamiast zakładać, że to naturalny okres spoczynku.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność powietrza zależy od wody i nie wymaga specjalnej regulacji; wartość w ramce dotyczy powietrza w zamkniętym akwarium. Ważne jest, by miejsce do wygrzewania było ciepłe i suche, tak aby pancerz i skóra mogły całkowicie wyschnąć. Zbyt mokre miejsce do wygrzewania prowadzi do gnicia pancerza.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

WODA I JAKOŚĆ WODY

Żółwie szybko zanieczyszczają wodę. Używaj wydajnego filtra zewnętrznego przeznaczonego na większą objętość niż akwarium, ponieważ wydajność filtrów podaje się dla ryb i jest zbyt optymistyczna w przypadku żółwi. W dojrzałym systemie amoniak i azotyny muszą wynosić zero, a jakość wody ocenia się testami, a nie po tym, czy woda jest przejrzysta. Mętna woda, zapach, podrażnienia skóry i nawracające problemy z oczami wynikają najczęściej ze złej jakości wody. Dojrzyj filtr biologiczny, zanim pojawi się zwierzę. Umiarkowany prąd jest w porządku, ale zwierzę musi móc odpoczywać, nie walcząc z silnym strumieniem. Szybko usuwaj niezjedzony pokarm, bo ciepła woda sprzyja rozwojowi bakterii. Regularnie podmieniaj część wody.

Woda może być tak głęboka, jak to tylko możliwe; 30-40 cm to praktyczne minimum dla dorosłego zwierzęcia. Młode i świeżo kupione zwierzęta muszą mieć kilka stabilnych miejsc do odpoczynku tuż pod powierzchnią. Gatunek toleruje wodę od lekko kwaśnej do lekko zasadowej (pH ok. 6-8), a odrobina chloru mu nie szkodzi; użyj uzdatniacza, jeśli masz wątpliwości co do wody.

OŚWIETLENIE I UVB

Miejsce do wygrzewania musi być mocno oświetlone, a UVB jest zalecane. Użyj świetlówki T5 HO UVB 5-7 %, która obejmuje miejsce do wygrzewania, i mierz miernikiem UV: celuj w indeks UV 1-2 na wysokości pancerza w miejscu do wygrzewania, spadający niemal do zera w cieniu. Gatunek należy do strefy Fergusona 2. Wymieniaj świetlówkę zgodnie z zaleceniami producenta, bo jej skuteczność spada na długo przed tym, zanim przestanie świecić. Szkło zatrzymuje UVB, więc słońce przez szybę nie wystarczy. Steruj światłem za pomocą timera, tak by odpowiadało długości dnia. Oświetlenie nocne nie jest potrzebne.

Gatunek wygrzewa się mniej niż wiele innych żółwi wodnych, więc UVB nie jest bezwzględnie konieczne, ale zapewnia zdrowszy pancerz i lepszą gospodarkę wapniową.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Gatunek jest wszystkożerny. Podstawą jest pełnowartościowy granulat dla żółwi wodnych, uzupełniany owadami, robakami, skorupiakami, oczyszczonymi ślimakami, niewielką ilością całych ryb oraz roślinami wodnymi lub zieleniną. Młode dostają więcej pokarmu zwierzęcego oraz mniejsze, częstsze posiłki. Dorosłe dostają rzadsze i mniej pożywne posiłki, aby nie otyły i nie zanieczyszczały wody, a pokarm roślinny jest stale dostępny. Całe bezkręgowce i całe ryby są lepsze niż filety rybne, ponieważ samo mięso mięśniowe ma złą proporcję minerałów. Unikaj tłustych ryb karmowych oraz ryb z pasożytami lub dużą zawartością tiaminazy. Wapń podawaj w postaci całych ofiar, sepii lub suplementu. Nie podawaj mięsa ssaków, karmy dla psów lub kotów, chleba, nabiału ani tłustej, przetworzonej żywności. Suszone krewetki nie nadają się jako pokarm podstawowy.

Gatunek łatwo przyzwyczaja się do stałego rytmu karmienia; dorosłe zwierzę karmi się trzy razy w tygodniu. Najlepiej karm w osobnym pojemniku, by woda w akwarium pozostała czysta.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Emydura subglobosa to aktywny pływak, który najbezpieczniej czuje się w wodzie. To zwierzę do obserwowania, a nie do trzymania w rękach, choć wiele osobników uczy się brać pokarm z ręki. Brania na ręce powinno być jak najmniej, bo stresuje zwierzę i grozi ugryzieniem oraz upadkiem. Jeśli musisz przenieść zwierzę, podtrzymuj całe ciało obiema rękami i trzymaj je nisko nad bezpiecznym podłożem. Gatunek gryzie mocno i potrafi też drapać pazurami.

Nie broni terytorium, ale nie jest też zwierzęciem społecznym. Stała cotygodniowa rutyna zapobiega większości problemów: sprawdzaj jakość wody, temperaturę, dostęp do miejsca do wygrzewania, apetyt i pancerz, płucz wkłady filtracyjne, zanim spadnie przepływ, i podmieniaj część wody, zanim zacznie pachnieć lub mętnieć. Nigdy nie wypuszczaj niechcianych zwierząt na wolność; znajdź odpowiedzialnego nowego właściciela.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samce mają dłuższy i grubszy ogon niż samice. Różnicę widać od długości pancerza ok. 9 cm, a przy ok. 14 cm jest wyraźna. Samice dorastają do większych rozmiarów niż samce. W naturze zwierzęta osiągają dojrzałość płciową po 7-12 latach, przy długości pancerza 14-15 cm. Jak szybko dojrzewają zwierzęta w niewoli, nie zostało udokumentowane.

GODY I KOPULACJA

Rodzaj *Emydura* kopuluje przez cały rok, ze szczytami wiosną i jesienią. Samiec zaleca się za pomocą szeregu sygnałów: głaszcze samicę, mruga i kiwa głową przed nią, ustawia się pyskiem do pyska i rozpyla wodę z nozdrzy. Następnie para na przemian kiwa głowami, ustawiając się w jednej linii. Zwierzęta pozostają razem przez wiele godzin, a kopulacja może się powtarzać przez kilka dni. Samiec bywa natarczywy, więc obserwuj, czy nie dochodzi do pogryzień, i rozdziel zwierzęta, jeśli samica jest zestresowana lub ranna.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Samica opuszcza wodę nocą lub wczesnym rankiem i składa jaja w dołku w piasku lub ziemi. W naturze dzieje się to pod koniec pory suchej, od sierpnia do października. Składa 4-11 białych, eliptycznych jaj, średnio 7, i może mieć 2-4 zniesienia w roku. Jaja mają ok. 35 × 19 mm i ważą około 8 g. Samica nie zakopuje gniazda, lecz od razu wraca do wody. Zapewnij samicy głęboką skrzynkę z wilgotnym piaskiem lub ziemią. Samice mogą tworzyć jaja bez samca, a samica, która niespokojnie krąży, próbuje uciec lub przeć, może mieć jaja, które nie mogą wyjść, i musi natychmiast trafić do weterynarza.

INKUBACJA

Temperatura inkubacji nie została udokumentowana dla tego gatunku; zakres w ramce to szacunek na podstawie tropikalnych żółwi wodnych. Wyklucie następuje po 2-4 miesiącach, najwcześniej w wysokiej temperaturze. U zbadanych australijskich żółwi bokoszyjnych płeć nie zależy od temperatury. Jaj nie wolno obracać ani wstrząsać.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Młode mają po wykluciu ok. 3 cm. Zostają w jaju dzień lub dwa, żywiąc się resztką żółtka, i od pierwszego dnia są samodzielne. Trzymaj je w mniejszym akwarium z płytką wodą, kilkoma stabilnymi miejscami do odpoczynku tuż pod powierzchnią i łatwo dostępnym miejscem do wygrzewania, i często wymieniaj wodę. Młode potrzebują więcej pokarmu zwierzęcego niż dorosłe oraz mniejszych, częstszych posiłków. Ich barwy są najintensywniejsze na początku i z wiekiem blakną. Przenoś je do większych zbiorników w miarę wzrostu i trzymaj oddzielnie od dorosłych.

Zdrowie i częste błędy

U *Emydura subglobosa* większość problemów wynika z jakości wody, temperatury i diety. Typowe błędy to:

- Gnicie pancerza z powodu miejsca do wygrzewania, które nie wysycha całkowicie, oraz podrażnienia skóry i oczu z powodu brudnej wody.
- Otyłość z powodu przekarmiania.
- Miękki pancerz i słaby wzrost z powodu zbyt małej ilości UVB i wapnia.
- Oparzenia od źle zamontowanych lamp.
- Urazy przy wspólnym trzymaniu z innymi zwierzętami, zwłaszcza pogryzienia.
- Zatrzymanie jaj u samic bez odpowiedniej skrzynki lęgowej.

Skontaktuj się z weterynarzem z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli zwierzę ma utrzymujące się obrzęki, pływa krzywo, nie chce jeść, syczy lub oddycha z otwartym pyskiem, krwawi albo ma uszkodzenia pancerza.

Czytaj więcej: Typowe choroby i objawy choroby

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.